

กิตปัจจัย

ก	สย ภาวตีติ สยมฺภู (ภควา) อุเรน คจฺจนตีติ อฺโรโค (สคฺโต) สํ สฺมุจฺจ ขนตีติ สงฺโข (สคฺโต)	ผู้เป็นเอง (กัตตุ. กัตตุ.) สย-ภฺ ‘เป็น’ ผู้ไปด้วยออก (กัตตุ. กัตตุ.) อฺร-คฺม ‘ไป’ ผู้ขุดตี (กัตตุ. กัตตุ.) ส-ขฺน ‘ขุด’
ณ	ธมฺมํ วพตี สีเลนาตี ธมฺมวาที (ชโน) ธมฺมํ วตฺตุํ สีลมสสาตี ธมฺมวาที (ชโน) ปาปํ โกรตี สีเลนาตี ปาปการี (ชโน) ธมฺมํ จรตี สีเลนาตี ธมฺมจารี (ชโน)	ผู้กล่าวซึ่งธรรมโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ) ธมฺม-วท ‘กล่าว’ ผู้มีการกล่าวซึ่งธรรมเป็นปกติ (สมฺวส. ตัสลีสลาธนะ) ผู้ทำซึ่งบาปโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ) ปาป-กร ‘ทำ’ ผู้ประพฤติซึ่งธรรมโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ) ธมฺม-จร ‘ประพฤติ’
ณฺว	เทตีตี ทายโก (ชโน) เนตีตี นายโก (ชโน) อนุสาสตีตี อนุสาสโก (ชโน) สุณาตีตี สาวโก (ชโน)	ผู้ให้ (กัตตุ. กัตตุ.) ทา ‘ให้’ ผู้นำไป (กัตตุ. กัตตุ.) นี ‘นำ’ ผู้ตามสอน (กัตตุ. กัตตุ.) อนฺ-สาส ‘สอน’ ผู้ฟัง (กัตตุ. กัตตุ.) สุ ‘ฟัง’
ตฺ	โกรตีตี กตฺตา (ชโน) โกรตี สีเลนาตี กตฺตา (ชโน) วทตีตี วตฺตา (ชโน) ชานาตีตี ญาตา (ชโน) ธารตีตี ธาตา (ชโน)	ผู้ทำ (กัตตุ. กัตตุ.) กร ‘ทำ’ ผู้ทำโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ลงในตัสลีสละ) ผู้กล่าว (กัตตุ. กัตตุ.) วท ‘กล่าว’ ผู้รู้ (กัตตุ. กัตตุ.) ญา ‘รู้’ ผู้ทรงไว้ (กัตตุ. กัตตุ.) ธร ธา ‘ทรง’
ฐ	ปารํ คจฺจนตี สีเลนาตี ปารคฺ (ชโน) วิชานาตี สีเลนาตี วิญฺญ (ชโน) ภิกขตี สีเลนาตี ภิกฺข (ชโน)	ผู้ถึงซึ่งฟังโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ) ปาร-คฺม ‘ถึง’ ผู้รู้วิเศษโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ) วิ-ญฺญา ‘รู้’ ผู้ขอโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ) ภิกฺข ‘ขอ’

กิจจปัจจัย

ข	ทฺทุกฺเขน กรียตีตี ทฺทุกฺกรํ (กมฺม) สฺุเขน กรียตีตี สฺุโกร (ชโน) ทฺทุกฺเขน รกฺขียตีตี ทฺทรกฺขํ (จิตฺต)	อันเขาทำได้โดยยาก (กัมม. กัมม.) ทฺ-กร ‘ทำ’ ผู้อันเขาเลี้ยงได้โดยง่าย (กัมม. กัมม.) สุ-กร ‘เลี้ยง’ อันเขารักษาได้โดยยาก (กัมม. กัมม.) ทฺ-รกฺข ‘รักษา’
ณฺย	กาตพฺพนตี การีย (กมฺม) เนตพฺพนตี เนยฺย (วตฺถ) วตตพฺพนตี วชฺชํ (วจน) ทมิตพฺโพตี ทมฺโม (ชโน) ยฺญชิตพฺพนตี โยคฺคํ (วตฺถ) ครหิตพฺพนตี คารยฺท (กมฺม) ทาทพฺพนตี เทยฺย (วตฺถ)	อันเขาพึงทำ (กัมม. กัมม.) กร ‘ทำ’ อันเขาพึงนำไป (กัมม. กัมม.) นี ‘นำ’ อันเขาพึงกล่าว (กัมม. กัมม.) วท ‘กล่าว’ อันเขาพึงทรมาณ (กัมม. กัมม.) ทม ‘ฝึก’ อันเขาพึงประกอบ (กัมม. กัมม.) ยฺช ‘ประกอบ’ อันเขาพึงตีเตียน (กัมม. กัมม.) ครท ‘ตีเตียน’ อันเขาพึงให้ (กัมม. กัมม.) ทา ‘ให้’

กิตกิจจปัจจัย

อ	ปฏฺฐิ สํ ภิกฺขชตีตี ปฏฺฐิสภฺภา (ปณฺญา) หิตํ โกรตีตี หิตกฺกโร (ชโน) นิสสาย นํ วสตีตี นิสสโย (อาจรโย) สิกฺขียตีตี สิกฺขา (ธมฺมชาติ) สิกฺขณํ สิกฺขา วินตี เตนาตี วินโย (อุปาโย) ปฐฺมํ ภาวตี เอตสฺมาตี ปภาโว (ปเทโส)	อันแตกฉานดีโดยต่าง (กัตตุ. กัตตุ.) ปฏฺฐิ-ส-ภฺ ‘แตก’ ผู้ทำซึ่งประโยชน์แก่ผู้อื่น (กัตตุ. กัตตุ.) หิต-กร ‘ทำ’ เป็นที่อาศัยอยู่ (ของศิษย์) (กัตตุ. กัมม.) นี-สํ ‘อาศัย’ อันเขาศึกษา (กัมม. กัมม.) สิกฺข ‘ศึกษา, สำเหนียก’ ความศึกษา (ภาว. ภาว.) สิกฺข ‘ศึกษา, สำเหนียก’ เป็นเครื่องแนะนำ (ของบัณฑิต) (กัตตุ. กรณ.) วิ-นี ‘นำ’ เป็นแดนเกิดก่อน (แห่งแม่น้ำ) (กัตตุ. อุปาทาน.) ป-ภฺ ‘มี-เป็น’
อิ	อุทกํ ทธาตีตี อุทฺธิ (ปเทโส) สนธิยตีตี สนฺธิ (วาจา) นินธิยตีตี นิธิ (ธนฺกมฺโภ, สมฺปตตี)	ผู้ทรงไว้ซึ่งน้ำ, ทะเล (กัตตุ. กัตตุ.) อุท-ธา ‘ทรง’ อันเขาต่อ (กัมม. กัมม.) ส-ธา ‘ต่อ’ อันเขาฝังไว้ (กัมม. กัมม.) นิ-ธา ‘ฝัง’ เป็น ป. โดยมาก.
ณ	กมฺมํ โกรตีตี กมฺมกาโร (ชโน) รฺุชชตีตี โรโค (อาพาโธ) วทิตพฺโพตี วาโห (ภาโร) ปจฺจํ ปาโก ทฺทุสสตี เตนาตี โทโส (กิลโส) อาวสนตี เอตถาตี อาวาโส (ปเทโส)	ผู้ทำซึ่งกรรม (กัตตุ. กัตตุ.) กมฺม-กร ‘ทำ’ ผู้เสียดแทง (กัตตุ. กัตตุ.) รฺุช ‘เสียดแทง’ อันเขาพึ่งนำไป (กัมม. กัมม.) วท ‘นำไป’ ความหุง (ภาว. ภาว.) ปจ ‘หุง, ต้ม’ เป็นเหตุประทุษร้าย (แห่งชน) (กัตตุ. กรณ.) ทฺทุส ‘ประทุษร้าย’ เป็นที่อาศัยอยู่ (แห่งภิกษุ ท.) (กัตตุ. อธิกรณ.) อา-วส ‘อยู่’
ติ	มณฺญตีตี มตี (ปณฺญา) มณฺญตี เอตายาตี มตี (ปณฺญา) มนนํ มตี สรตีตี สตี (ธมฺมชาติ) สรตี เอตายาตี สตี (ธมฺมชาติ) สรณํ สตี สมฺปชฺชิตพฺพชาติ สมฺปตตี (ธมฺมชาติ) คจฺจนตี เอตถาตี คตี (ภูมि)	ผู้รู้ (กัตตุ. กัตตุ.) มน ‘รู้’ เป็นเหตุรู้ (แห่งชน) (กัตตุ. กรณ.) มน ‘รู้’ ความรู้ (ภาว. ภาว.) มน ‘รู้’ ผู้ระลึก (กัตตุ. กัตตุ.) สร ‘ระลึก’ เป็นเหตุระลึก (แห่งชน) (กัตตุ. กรณ.) สร ‘ระลึก’ ความระลึก (ภาว. ภาว.) สร ‘ระลึก’ อันเขาพึ่งถึงพร้อม (กัมม. กัมม.) ส-ปท ‘ถึง’ เป็นที่ไป (แห่งชน ท.) (กัตตุ. อธิกรณ.) คม ‘ไป, ถึง’
ยุ	เจตยตีตี เจตนา (ธมฺมชาติ) กฺุชฌตี สีเลนาตี โกรธโน (ชโน) ภฺุญชิตพฺพนตี โภชนํ (วตฺถ) คจฺจยเตตี คมฺนํ โกรตี เตนาตี กรณํ (วตฺถ) สํวณฺณียตี เอตายาตี สํวณฺณนา (วาจา) สยฺนตี เอตถาตี สยฺนํ (ฐาน)	ผู้คิด (กัตตุ. กัตตุ.) จิต ‘คิด’ ผู้โกรธโดยปกติ (กัตตุ. กัตตุ. ตัสลีสละ) กฺุธ ‘โกรธ’ อันเขาพึ่งกิน (กัมม. กัมม.) กฺุช ‘กิน’ ความไป (ภาว. ภาว.) คม ‘ไป’ เป็นเครื่องทำ (แห่งชน) (กัตตุ. กรณ.) กร ‘ทำ’ เป็นเครื่องอันทานพรณนาพร้อม (แห่งเนื้อความ) (กัมม. กรณ.) ส-วณฺณ ‘พรณนา’ เป็นที่นอน (แห่ง ชน ท.) (กัตตุ. อธิกรณ.) สี ‘นอน’

ตุ กาทู เพื่ออันทำ กร ‘ทำ’ คนตุ เพื่ออันไป คม ‘ไป’ ปัจจัยนี้ลงในปฐมาและจตุตถวิภักตินาม.
ตเว กาทเว เพื่ออันทำ กร ‘ทำ’ คนตเว เพื่ออันไป คม ‘ไป’ ปัจจัยนี้ลงในจตุตถวิภักตินาม.